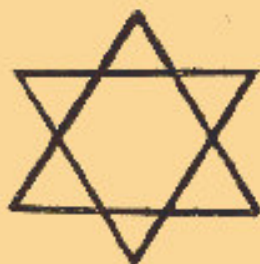

SANDPAPPRET

NR 1 ÅRG 7

FN-KAMRATERNA 72 M

BARAKS/ARAFATS ARBETE FÖR FRED I MELLANÖSTERN

SANDPAPPRET

NR 1 * juli 2000 * Utgång 07
Medlemsblad för kamrattörelingen FN-kamraterna 72 M

INNEHÅLL	SIDA	ANSVARIG / FÖRFATTARE
Redaktion och innehåll	2	Redaktörer
Balch har ordet	3	Bataljonschefen Göran Wetterlundh

Från Styrelsen

Ingen styrelseordförande	3	Bengt Hållkvist
Ny styrelsesammansättning	3	Bengt Hållkvist
Nästa kamratträtt?	4-5	Bengt Hållkvist
Adressändringar	5	Bengt Hållkvist
Redaktionellt	5	Redaktören
Medlemsnytt		
Avlden FN-kamrat	6	Redaktören
In Memoriam	6	Göran Wetterlundh Ingvar Holmquist
Hälsningar	6	Bengt Hållkvist
Nytt från Swedint - FN-aktuellt	7-9	Bengt Hållkvist
Politik i Mellanöstern	10-13	Bengt Hållkvist
FN-special		
Förmåner och problem för dagens FN-soldat	14-15	Krister Lindholm
Fredskamp -- Medicin		
Magen David Adom	15-17	Bengt Hållkvist
Stabsredaktörens spalt	18-19	Kåbe Lidén
"Al-Limenckar"	19	Bengt Hållkvist
Tänkar kring finsk krigsveteran	19	Bengt Hållkvist
Vårt att vela från MC...	20-21	Bengt Hållkvist
Ökenvärlden...	22-23	Alv Svensson
Nytt från Swedint (Forts.)	23	Bengt Hållkvist
Strövgåg i Bibels lander...	24-25	Ingvar Holmquist

Omslagsbild / collage	Bengt Hållkvist
Signerat foto	Stieg Forsberg
En osignerad karta genom	Swedint
Övriga illustrationer	Bengt Hållkvist

REDAKTÖR: Bengt Hållkvist

POSTADRESS:

Informationsbyrå Hållkvist
Sjöliden 40

SE-590 77 VRETA KLOSTER

ORGANISATIONSNUMMER: 350616-3214

POSTGIRO: 932 57 63 - 4

2

("F-skattereg")

TELEFON: 03 / 602 45

TELEFAX: 013 / 602 45

Batca

här ordet

FRAMTIDEN FÖR VÅR FÖRENING

Initiativtagare till vår förening, vår stabschef i Sinai, Björn Lundholm, har avlidit. Hans minne tecknas på annan plats i denna tidning.

Efter vår hemkomst från Mellersta Östern kände många ett starkt behov av att på olika sätt försöka bibehålla den sammanhållning och det kamratskap, som skapats inom bataljonen. Den enklaste och kanske också den mest naturliga vägen var att låta önskemål och behov växa fram genom gruppen och plutonen. Så skedde också inom många enheter. Men till skillnad från många andra FN-bataljoner hade hos oss skapats en "vi"-anda också i bataljonen. 72 M stod för en gemenskap, som gick från den enskilde soldaten upp till chefen.

Björn Lundholm tog fasta på detta och vi hade vår första bataljonsträff i Håssjöholm 1981. Men det var först flera år senare, eller 4 juni 1988, som vi formellt bildade vår kamratförening med fast organisation. Styrelsearbetet har därefter i huvudsak leetts av Björn. Informationen ut till våra medlemmar har skett genom denna tidning och vid behov genom utskick. Det mesta av arbetet i föreningen har skett och sker ideellt. Utan Bengt Hållkvist hade vi inte i ex. haft vår tidning. Vår ekonomi är förhållandevis god, tack vare att vi finner praktiska och billiga lösningar för våra aktiviteter, inte minst de regelbundna träffarna.

Trots alla goda insatser är det nog ingen överdrift att påstå, att Björn Lundholms betydelse för föreningen har varit avgörande för verksamheten. Vi kan knappast hedra hans minne bättre, än att fortsätta hans verk.

Vilken uppgift och vilket mål skall vi då ha framöver? Grunden, när vi en gång startade, var ju att bibehålla och vidareutveckla den vänskap och det kamratskap, som skapades under vår tjänstgöring i UNEF II. Det är kanske så, att detta är än viktigare nu, när vi alla blir äldre. Andra glädjeämnen och andra bekymmer dyker

upp. Vi får nya erfarenheter och kunskaper genom våra yrken. I vår förening finns ett stort mått av just detta. Ett nätverk har vi indirekt skapat, som det sannolikt är svårt att slå. Visst kan vi och borde vi utnyttja detta. Såväl i glädje som i sorg.

Årets föreningsmöte, som är planerat att ske i höst, bör som huvudtema ta upp med vad och hur vi skall fortsätta. Tid och plats bör väljas så att många kan vara med.

Visst behöver vi varandra

Göran Wetterlundh -- 001

Bataljonschefen och stabschefen, våra ledare i Sinai. Redaktören

Stig Forsberg

Från *STYRELSEN*

INGEN STYRELSEORDFÖRANDE

Ett sorgedåd kom att allas vår styrelseordförande och tidigare bataljonsstabschef, Björn Lundholm, tyvärr avled 11 februari i vintras. Enligt föreningsordföranden Göran Wetterlundh handlagger därefter Bosse Ringdals, som sekreterare, löpande postärenden i den mån inte Per Hallgren eller undertecknad är berörda.

NY STYRELSESAMMANSÄTTNING

Som bataljonschefen skriver i sin ledare synes bästa sättet att minnas Björn Lundholm vara att försöka gräva vidare vår kamratförening fast det kan samtidigt kanske innebära förändringar både till personnamn och formell organisation samt stadgar. Ytterst ska väl planerad kamratträff i höst ta ställning till vad som erfordras.

Med hänsyn till den uppkomna situationen och föreningens måttliga storlek meddelar jag nedanstående personliga förslag till styrelseorganisation och arbetsformer. Naturligtvis kan annan medlem ha annat förslag men något sådant har ännu ej nått mig och det bör finnas något att tanka på inför kommande kamratträff då sådant när och var sådan kommer till stånd.

Göran Wetterlundh är en gång för alla föreningsordförande på livstid. Det ska/kan givetvis inte andras. För egen del funderar jag dock på om inte befattningarna som föreningsordförande och styrelseordförande kan slås samman till en enda. Det synes dock innebära mer föreningsarbete än enbart såsom tidigare föreningsordförande. Samtidigt bör då rollen som vice ordförande aktiveras och inte enbart vara en reserv. Vi ska vara rädda om varandra och dela på arbetsbördan. Björn tog nog på sig för mycket. Nye ordföranden skulle kanske leda styrelsemöten, föreningssammantraden samt mottahandera löpande post för erforderlig uppgiftsfördelning.

Vice ordföranden skulle kunna ansvara för planering och genomförande av föreningsaktiviteter/kamratträffar samt skriva verksamhetsberättelse ihop med sekreteraren.

Sekreteraren skulle därutöver skriva styrelse- och föreningsmötesprotokoll, övervaka stadgarna samt hantera annan ev. info enligt ordföranden.

Kassören har ju att handlagga ekonomin och dit får va. hanteringen av matrikeln kopplas som underlag för medlemsavgifter. Samme befattningshavare har dessutom hittills svarat för kop/åtgärdande av "tryckning" och distribution av medlemstidningen.

En av ordinarie ledamötsbefattningarna bör vara fast knuten till redaktorskapet för Sandpappret eftersom redaktören måste ha erforderliga kunskaper om löpande föreningsverksamhet inkl. styrelsebeslut. I sammanhanget bör sägas att Sandpappret behöver utkomma åtminstone två gånger om året eftersom tidningen är det väsentligen sammanhållande bandet för kamratföreningens kanske 270 medlemmar, varav bara ca 40 -- oftast desamma från gång till gång -- brukar komma på föreningsmötena och ännu färre på MÖ-resorna.

Der. andre ordinarie styrelseledamöten kunde exempelvis svara för uppvakningstelegram o.dyl. samt ev. annonsjakt åt Sandpappret. Alternativ uppgift för denne ledamot kunde annars vara kvartermästare på bataljonsträffar, där givetvis styrelsen i övrigt och suppleanterna behöver medverka i arbetet.

Kanske vi alla valda styrelsemedlemmar bör ställa våra platser till förfogande -- jag gör det i alla fall, om så erfordras -- för att ge valberedningen största möjliga valfrihet vid kandidatnomineringen. De befattningar som står i ordinarie tur att väljas i höst kan då göras så för fyra år och övriga i höst för två år (som engångsföreteelse), varefter vi även i dessa fall återgår i fyraårsmandat.

Ska vi ändra styrelsens organisation och ev. arbetssätt så synes paragrafändringar bli aktuella. Hur som haver behöver höstmötet förberedas i dessa avseenden. Ovanstående är skrivet såsom ett möjligt alternativ.

NÄSTA KAMRATTRÄFF

Enligt styrelsebeslut från hösten 1999 skall kamratträff förberedas under sekreterarens, Bosse Ringdals, ledning till månaden september på Finlandsfärja -- om nu detta år möjligt och lämpligt med

hänryn till den uppkomna situationen. Särskilt utskick om vad som gäller synes vara önskvär: snarast möjligt.

ADRESSÄNDRINGAR

Följande anmälningar om adressändring har inkommit till redaktionen:

040 Gunnar Lingnerth	114 Lolf Willman	514 Christer Frånlund
Trastgatan 25	Fjällvindsgatan 410 tr	Organistgränd 5
573 21 TRANÅS	417 14 GÖTEBORG	192 72 SOLLENTUNA
0140 - 655 04	031 - 51 80 43	08 - 628 68 58

Bengt Hållkvist -- 050

REDAKTIONELLT

Som förvarnades i förra Sandpappret, att detta nummer skulle kunna bli försenat, har nu sålunda skett. Utöver vad som sades, om att jag skulle förbereda och sedan hålla ett föredrag i Karlskrona, har tillkommit Björns bortgång, vilket ytterligare har försvårat skrivförmågan och bidragit till tidningens försening. Vi får dock hjälpas åt att ta nya tag. Dit hör att redaktionen gärna ser att fler skribenter hör av sig med berättelser el. dyl. Vid behov kan nya vinjetter skapas så låt inte dem styra.

Om Du som läsare vill skicka in synpunkter på föreningsangelägenheter eller berätta något från i första hand Vellersta Östern eller något annat med FN-anknytning (motsv), så är Du välkommen med en insändare om helst inte över 2 maskin-datorskrivna sidor -- inkl ev bild. Sådan måste vara tydlig, ljus och konturskarp samt försedd med uppgift på upphovsmannen. Skriver Du för hand med stora bokstäver/stor stil på varje rad så brukar drygt 3 fullskrivna sidor resultera i ungefär 1 textsida i Sandpappret. Skriv till tidningens redaktör under adress enligt sida 2. Insändare och artiklar från redaktionen måste postas **senast måndagen 2000-10-16**.

Redaktören

MEDLEMSNYTT!

EN ÖKENBRODER

HAR LÄMNAT OSS
BJÖRN LUNDHOLM AVLED 2000-02-11

Hjaltar dörr inte -- de bara försvinner ...

Björn blir kvar i våra minnen.
Kamratföreningen Sv FN-bat 72 M

Redaktören

VI HÄLSAR ALLA BJÖRN FARVÄL...

En FN-veteran har
fallit ur ledet...

Foto: Stieg Forsberg

In Memoriam

Björn Lundholm till minne

Åter har vår förening drabbats av sorg. Vår stabschef och tillika min ställföreträdare, Överstelöjtnant **Björn Lundholm** avled hastigt i hjärtinfarkt fredagen den 11 februari. Björn efterlämnar som sin närmaste, hustru Ingall, samt barn och barnbarn.

Björn tog bl.a. som en av sina huvuduppgifter inom 72 M, att skapa och bibehålla ett gott kamratskap inom bataljonen, förvissad om att god och äkta sammanhållning är en av de viktigaste grundelementen för att ett gott resultat skall nås. Tillsammans lyckades vi. Få enheter har väl lämnat sina FN-uppdrag med ett bättre renommé än 72 M i detta avseende.

Björn Lundholm tog också tillsammans med Bengt Hållkvist, ett uppskattat initiativ till historiska återblickar, då vi på plats kunde få del av hur och var de viktigaste fältlagen utvecklats. Dessa fältstudier hade svårigen kunnat ske utan de goda personkontakter, som Björn skapat, såväl på den israeliska som den egyptiska sidan.

Tillsammans med Alfv Svensson, som var Björns närmaste man, förbereddes och genomfördes det svåra uppdraget som vi fick -- att svara för säkerheten vid de förhandlingar som skedde mellan israeler och egypter inom vårt område efter Camp David-överenskommelsen. Uppgiften löstes på ett utmärkt sätt.

Som framgår av min ledare i detta nummer, låg Björn Lundholm bakom bildandet av vår kamratförening. Vi, som lär känna Björn under tiden i Sinai, förstod att detta inte var något självändamål utan en äkta och ärlig önskan att skapa en bas för fortsatta kontakter till glädje och stöd för alla, som var med oss i öknen.

Vi minns Björn med värme och uppskattning. En sann vän har lämnat oss.

Göran Wetterlundh -- 001

.....

När jag nåddes av budet att **Björn Lundholm** slutat sina dagar, kände jag "sorg i hjärtat". Jag har inte haft kontakt med honom annat än genom Sandpappret sedan vi var i Sinai. Men när jag tänker tillbaka på vännen Björn tänker jag på en "höllegrabb". Sådan upplevde jag honom. Han hade en härlig humor och glimten i ögat och dessutom gillade han surströmming. Jag deltar med Björns anhöriga i sorgen och tycker att han lämnade oss alldeles för fort.

Tack för Ditt ljusa minne!

Ingvar Holmquist -- 033

.....

Din vän, rekaktör och kommandant anger att tapto är blåst. Farväl **Björn**.

Bengt Hållkvist -- 050

.....

HÄLSNING VID BÅREN

En sista hälsning vid Björn Lundholms bår kunde lämnas från Sv FN-bat 72 M och vår kamratförening genom bataljonskamraterna Per Hallgren, Richard Björk samt Thomas Lindin, vilka närvarade med FN-lans och svensk fara. I sorgeskten deltog främst Björns anhöriga samt ett stort antal av hans vänner.

5

Bengt Hållkvist -- 050

Nytt
från

SWEDINT

SWEDISH ARMED FORCES
INTERNATIONAL COMMAND

.....
FN - aktuell

.....
EFTER SEDVANLIGT TILLMÖTESGÅENDE FRÅN SWEDINT OCH INFORMATIONSURVAL
SAMT SÄRSKILD PRESSRESEARCH AV FÖRFATTAREN HAR NEDANSTÅENDE REDO-
VISNING ÖVER FÖRSVARSMAKTENS M.M. LÖPANDE OCH PRELIMINÄRT FÖRESTÅ-
ENDE INTERNATIONELLA ENGAGEMANG KUNNAT UPPRÄTTAS. REDAKTÖREN

Ovarsläende vinjett kommer ånyo att behöva ändras. Det var inte länge sedan sist. Visserligen kommer den engelska förkortningen SWEDINT att leva vidare -- då den har blivit så väl förankrad internationellt -- men uttydas för något annat än rubr. Den nya svenska benämningen är från 2000-07-01 **Försvarsmaktens centrum för internationell utbildningsverksamhet**. Måntro detta ska översättas med Swedish Armed Forces International Training Center -- vi får se? Med andra ord, Swedint övergår till att i huvudsak bli ett utbildningscentrum, varvid den operativa insatsledningen sköts av just Försvarshögkvarterets Operativa Insatsledning, OPIL, som något omnämndes i förra Sandpappret. Med ökat internationellt engagemang i form av PFF-övningar (Partnerskap för fred-) samt deltagande i SFOR och KFOR m.m. krävs omorganisation till NATO-standard på våra återstående staber men också vidgad utbildningsverksamhet på Swedint. Vi ska ju -- om pengar och personal verkligen räcker -- kunna sätta upp 2 samtidiga fredstränande bataljoner. Den sagda ökade svenska militära verksamheten utomlands och motsvarande anpassning av Swedint har medfört att bl.a. chefen där, överste f. Claes-Göran Hecén, utnämnts till den nya graden brigadgeneral. År 2001 lämnar Swedint sitt nuvarande kasernetablissemang i Södertälje och flyttar ihop med H/K1 i Kungsängen väster Stockholm. Därvid kommer man också nära OPIL, som ska grupperas i Bålsta från 2002.

INSATSBATALJON 2 Från 1 januari 2001 till samma tid 2003 skall en andra bataljon finnas förberedd utöver den befintliga, f.n. KFOR-bataljonen, som ursprungligen var Swerap-rekryterad och som tvingades bli utbyggd.

Den nya bataljonen ska räkna 915 man fördelade på: bataljonsslag 56 man, stabss/grkkomp 152 man, 3 mekskyttekomp om vardera 148 man och tross/ing-kompani om 248 man. Fordonsparken ska omfatta 39 pansarbandvagn 302 (byts senare ut mot stridsfordon 90), 3 bärgningsbandvagn 4012, 11 bandvagnar samt 12 pvcbotterrångbilar. Hertil kommer även ett antal person- och lastterrångbilar, pansarterrångbilar SISU, bandschaktare samt andra specialfordon. Bataljonens uppgift skall i första hand vara fredsbevarande men först efter utbyggnad eller omorganisation fredsframtvingande (lösa anfällsoppgifter i större format), vilket (bortsett från stridsfordon 90) har påverkat grundbeväpningen. Den avses vara: AK 5, KSP 90, PSG 90, AG 90, pvcbot 56, granaikastare och 20 mm automatkanon.

Till skillnad från Swerap-konceptet ska bara ett av den nya bataljonens kompanier ha 30 dagars beredskap medan resten av bataljonen avses ha 90 dagars beredskap, vilket är normen inom NATO. Den högre insatsberedskapen för ett av mekskyttekompanierna orsakas av behovet att snabbt kunna förstärka bataljonen i Kosovo om situationen skulle försämras där, 90-dagarspersonalen kommer däremot att rekryteras och FN-utbildas/motsv först efter regeringsbeslut om fredsfrämjande insats måste genomföras av bataljonen. Samma tidskrav synes komma att ställas på EU:s planerade insatsstyrka om 60 000 man år 2003.

Sedan Bosnienmissionen 1993 -- men vanligtvis även tidigare -- har svenska FN-bataljonschefer/motsv haft överstes rang. På senare år har det uppenbarats att de svenska insatsförbanden rent generellt haft chefer i olika nivåer med för höga grader och som därmed lett till svårigheter vid samarbete med andra nationer enheter. Detta förhållande skall nu ändras och bataljonschef skall fortsättningsvis vara överstelöjtnant.

SFOR = Stabilization Force Bosnien-Hercegovina fortsätter såsom FN-sanktionerad men NATO-ledd styrka, som tidigare, att övervaka efterlevnaden av den militära delen av Dayton-avtalet och stödjer samtidigt det civila återuppbyggnadsarbetet, har egen uppgift så medger. Omorganisationsarbete av SFOR HQ i Sarajevo har pågått.

Svenska SFOR-bataljoner jämte sjukvårdskontingent SMC m.m. har avvecklat. Svenska SFOR-insatsstyrka benämns nu SWECON SARAJEVO samt SWECON DOBOJ och räknar sammanlagt 39 man, varav 5 vid SFOR HQ enligt ovan och resten i Doboj för CIMIC-samarbets vid Nordic Polish Battle Group HC.

Laget i missionsområdet har successivt stabiliserats. Demilitarisering av Brcko-korridoren i nordost har fortsatt. Kontrollen av Bosnien-Hercegovinas luftrum överlämnades till civila myndigheter 27 januari även om SFOR/NATO vidmakthåller bevakning av luftrummet under 9600 m samt alla starter och landningar. Lokalval genomfördes under kontroll av OSSE/OSCE 8 april utan stora incidenter. Bidragande anledning till den förbättrade situationen synes vara SFOR-förbands gripanden av framträdande misstänkta krigsförbrytare. SFOR har tidigare velat överlåta polisäkra aktioner åt civilpolis. Återvändandande antal bosnier har ökat under våren.

De gripna är dels bosnien-serben Dragoljub Prcać, vilken greps i början av mars och omedelbart transporterades till Haag-tribunalen. Prcać var ställföreträdande chef för bosnien-serbiska koncentrationslägret Omarska, nära Prijedor i nordvästra Bosnien. Strax före valet greps en ännu viktigare misstänkt krigsförbrytare, nämligen Momcilo Krajisnik, tidigare Karadzics ställföreträdare. Framför allt bedöms gripandet av Krajisnik ha medfört att bosnierna i större utsträckning röstade på ett moderat oppositionsparti i stället för på nationalisterna.

KFOR = Kosovo Force enligt Säkerhetsrådets Resolution 1244 -- FN-sanktionerad, NATO-ledd insatsstyrka -- ska bidra till att upprätthålla lag och ordning i Kosovo samt stödja återuppbyggnaden i området under samverkan med civila hjälpinsatser, CIMIC, i FN:s regi.

Total operativ styrka 45 211 man, varav ca 4 431 man i Makedonien, 168 man i Grekland samt 1 198 man i Albanien. Den svenska militära styrkan omfattar i princip sedan 04-08 den andra svenska bataljonen, KS 02, på 837 man under överste Anders Brännström. Bataljonen är underställd den brittiska brigaden i Kosovo, varför några svenska stabsmedlemmar ingår i dess brigadstab liksom några i SFOR HQ i Pristina. Rekryteringsramen för nästnasta bataljon m.m., KS 04, avses reduceras till 790 man.

Bataljonen fick sitt elldop redan i sin första vecka på plats i samband med stora oroligheter i staden Graçanica, varunder verkanseld fick avfyras. Befolkningens attityd mot den svenska bataljonen har oftast varit positiv men kan emellanåt svänga hastigt fast i regel som isolerade företeelser.

Bataljonen löser normalt uppgifter som: provinsgränsövervakning, patrullering över ytan, eskortverksamhet samt fast bevakning vid vissa speciellt oroliga platser. Till dessa verksamheter kan, som sagt, komma CIMIC-insatser. Med anledning av nyssnämnda verksamheter kan framhållas att uniformerade och beväpnade albaner har uppträtt öppet samt varit i väpnade incidenter med serbisk polis öster om administrativa gränsen.

UNIFIL = United Nations Interim Force in Lebanon bedöms av FN behöva försäkras för att fylla ut säkerhetszonen i södra Libanon, har nu israelerna hastigt har dragit ur från nämnda område och därmed kunna dämpa strid gheterna. Unifil har på senare år till nyligen räknat 4 500 man.

FN vände sig i slutet av april dels till Sverige, som FN-nation, dels till SHIRBRIG (Multinational United Nations Stand by Forces High Readiness Brigade) -- med stabsplats i Hovelte utanför Köpenhamn och där Sverige medverkar -- med förfrågan om truppbidrag.

Med tanke på förutsäffningarna, framför allt bristande ekonomiskt utrymme, beslutade Sverige efter snabb utredning att en ammunitions- och miniröjningspluton kunde insättas, vilken enligt uppgift avses underställas den finska lätta infanteribataljonen i Unifil. Plutonen flyger med huvudstyrkan till Beirut 10 juli och skall tjänstgöra till december i en en-gångsinsats samt beräknas kosta 22,5 miljoner kronor.

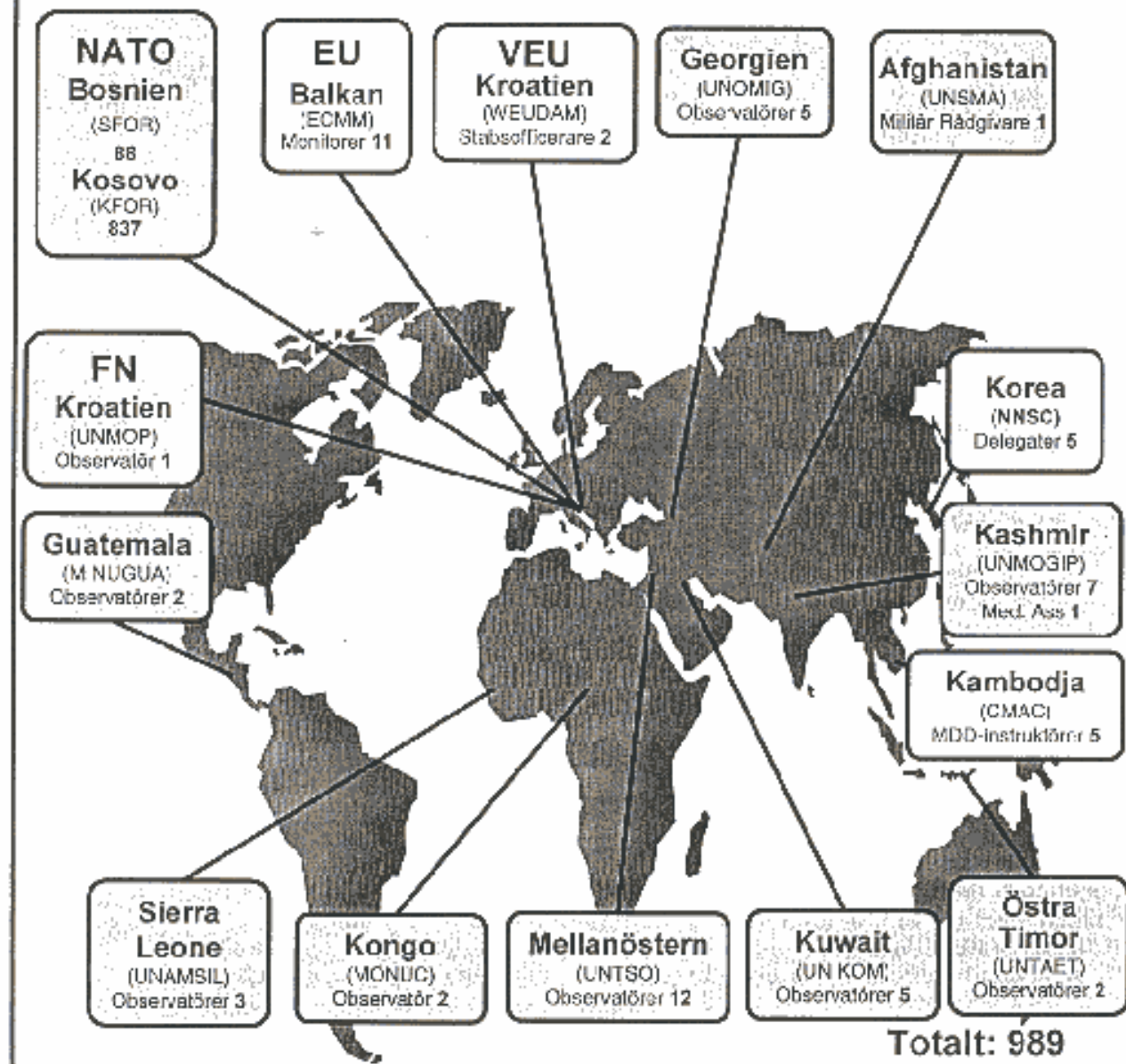
Styrkan räknar 45 man pionjärer och inkluderar även en maskinrupp samt personal och fordon för sjuktransporter, reparationer men också stabsofficerare samt militärpolis.

PFF-OPERATION

7-17 juni genomfördes en PFF-övning (Partnerskap för fred) benämnd **Cooperative Baltops 2000** i farvattnen från Fårö, på norra Gotland, ner till vattnen runt Bornholm och bort till Kiel i Tyskland. Antal deltagande örlogsfartyg var 49 från 11 länder med USA som ledarnation åt NATO och utanförstående Sverige som vicevärdnation. I övningen medverkade också 4000 sjömän och officerare samt 20 flygplan. De moment som uppgavs övade var: embargoövningar (övervakning, prejning, blockering och eskort), minjakt jämte miniröjning, underhållstjänst till sjöss, ubåtsjakt, artilleriskjutning, flygspaningsföretag samt räddningsövningar. Scenariet var uppbyggt så att staten Snowland (Sydsverige) drabbades av naturkatastrof och begärde humanitärt stöd av FN. FN-konvojen förhindrades dock genomföra humanitära transporter av Islandia B (Bornholm) varför fredsbevarande styrka sattes in. Ryssland deltog ej som protest mot Kosovo-kriget.

Svenskt deltagande i fredsbevarande insatser mars 2000

Ösighorad översiktsskarta från Informationssektionen SWEDINT

Politik i MELLANÖSTERN

VI GRANSKAR HÄR FREDSPROCESSEN I PALESTINAFRÅGAN MOT BAKGRUND AV REGERINGSPROBLEMATIKEN I ISRAEL, ISRAELERNAS UTMARSCH UR LIBANON OCH PÅGÅENDE MAKTFÖRÄNDRINGAR I USA, RYSSLAND SAMT SYRIEN M.M.

Fredsprocesser i Palestinakonflikten, som vi på olika sätt har beskrivit i tidigare nummer av Sandpappret, är nu sommaren 2000 högaktuell, i ett finalskede, och väntas av många inledas under tiden fram till senast september mitt bli avgörande för krig eller fred mellan israeler och araber. Utan att gå tillbaka till den ursprungliga orsaken – den moderna statens, Israel, bildande – ska vi i stället här översiktligt granska vilka och vad som på senare år har lett fram till den rådande situationen.

Sedan 1 1/2 år har Mellanöstern – och för detta eller dess närområde Kaukasien betydelsefulla Ryssland – utsatts för stora personförändringar i ledargarnityret. Därutöver synes ytterligare några sådana förestående inom regionen eller i för denna inflytelserika USA.

Bland dem som redan inträffat kan till en början nämnas kung Husseins av Jordanien, framtälle i början av förra året varpå han i februari omgående efterträddes av landets nuvarande monark – sonen, dittillsvarande prins/kronprinsen samt säkerhetsgeneralen Abdullah II. Därpå blev kurdernas ledare, Öcalan, kidnappad samma månad i Kenya av turkiska commandosoldater och förde till Turkiet för fängsligt förvar. I maj 1999 genomfördes parlamentsvalet i Israel varvid sittande premiärminister, högerpolitikern från Likud, Benjamin Netanyahu – som bekant – förlorade och snart ersattes av nuvarande socialdemokratiska regeringschefen, före generalstabschefen, Ehud Barak. Kort efter nyssnämnda regeringsskifte avled Marockos – i många år i viss mån israeliserande kung – Hassan II för att hastigt i juli efterträddes av sin son, Mohammed VI. Ett år senare dvs nu i sommar, dog hastigt efter långvarig sjukdom, Syriens mångårige diktator samt tidigare flyggeneralen Hafez al-Assad och ersattes litet märkligt av sin son, fd läkaren Bashar al-Assad, såsom republikens ledare. I början av juli denna sommar tillkännagav Israels president, Ezer Weizmann – också tidigare flyggeneral samt minister – sin förtida avgång efter mutanklagelser och väntas inom kort bli efterträdd av socialdemokraten och tidigare premiärministern, Simon Peres.

Utanför Mellanöstern har stormakten Ryssland genomgått ett i sammanhanget betydelsefullt regimskifte. Tidigt hösten 1999 utsåg president Boris Jeltsin chefen för säkerhetstjänsten, Vladimir Putin, till rysk premiärminister. Vid årsskiftet avgick plötsligt Jeltsin samtidigt som han utsåg Putin till tjänsteförordnad president. Denne valdes därpå i mars i år till president och erhöi därvid ytterligare stärkt makt. Mer därom senare. I USA har president Bill Clintons inflytande sakteliga avtagit av flera skäl. Det med tiden viktigaste anses vara till hösten förestående presidentval och där Clinton ej är aktuell för omval. Vem blir ersättare?

För att återgå till Främre Orienten bör även nämnas några i Palestinakonflikten viktiga politiska aktörer, vilka alltför – sedan många år – till synes sitter i orubbat bo i egna länder. Dit hör sålunda Egyptens västligt sinnade president Hosni Mubarak samt dito Saudi Arabiens kung Fahd – eller snarare landets kronprins Abdullah al-Saud, som sedan länge regerar på grund av broder kungens ohälsa. Till de mot Väst mera fiendligt agerande och kvarvarande arabiska ledarna hör Libyens president och överste, Muammar Khadaffi, samt kanske på sikt hans son, Seif al-Islam, liksom deras allierade och Iraks diktator Saddam Hussein jämte dennes söner, Uday och Qusay. En annan viktig västfiendlig part utgör del shiamuslimska, mullahregerade Iran. Sist men inte minst måste nämnas palestiniernas och FLO:s maktmedvetne ledare, Yassir Arafat, men som är sjuklig och vars tid vid makten bedöms slutgiltigast snart – om inte annat av hälsoskäl.

10 Alla ovan nämnda aktörer har de senaste åren olika starkt verkat för eller mot fredsprocessen.

Vilka händelser eller steg i fredsriktvanderna avseende Palestina är det då, som tidigare nämnda aktörer medverkat i eller påverkat?

Först ska kanske nämnas Camp David-avtalet från vår egen tid därnere. För detta undertecknande inbjöd USA:s president, Jimmy Carter, Egyptens statschef Anwar al-Sadat och Israels premiärminister Menachem Begin till ett av amerikanske presidentens sommarresidens, Camp David, i september 1978 -- ungefär samtidigt som vi i 72 M bataljonsledning genomförde en nära två veckors rekognosceringsresa i vårt kommande bataljonsområde. De två tidigare fienderna undertecknade ju sedan den 26 mars ett fredsavtal på Vita husets gräsmatta i Washington, vilket satte stopp för 31 års krigstillstånd mellan Israel och Egypten. Två år senare mördades Sadat under en militärparad i Kairo -- alldeles inför ögonen på vicepresidenten, general Hosni Mubarak -- av fundamentalister och motståndare till fredsavtalet.

Nästa moment i fredsprocessen inleddes i Oslo och ledde till att en principdeklaration undertecknades 13 september 1993. Därmed försämrades kraftigt förutsättningarna för den sedan flera år utkämpade palestinska revolten i Gaza och på Västbanken -- Intifadan. Oslo-avtalet stipulerade följande fem punkter:

- (1) En femårig övergångsperiod vilken inleds med att de israeliska styrkorna dras ur från Gazaremsan och Jeriko och som kulminerar med att Israel överlämnar auktoriteten över huvuddelen av Västbanken till en palestinsk myndighet vad avser: "alla frågor förutom relationer med utlandet, försvaret och andra ömsesidigt överenskomna frågor".
- (2) Val hålls till en palestinsk myndighet.
- (3) Upprättande av ett palestinskt polisväsen.
- (4) Fortsatt utdragning av de israeliska styrkorna från byar på Västbanken.
- (5) Den palestinska enhetens och Jerusalems slutgiltiga status skall diskuteras senare.

Oslo-avtalet medger ett palestinskt polisväsen -- mer ingen tungt beväpnad krigsmakt. Försvaret -- från Jordan -- sköter Israel.

Okkupationsstyrkorna avsågs bli ersatta av palestinska polisstyrkor utom i och runt de israeliska bosättningsarna samt att samtal skulle föras om de palestinska flyktingars -- vilka flydde under Sexdagarskriget 1967 från Jeriko och Gaza -- möjlighet att återvända. Dock angavs inget ytterligare om Jerusalems framtida status utan frågan uppsköts tills vidare.

Som ett särskilt men viktigt sidospår i Palestinakonfliktens fredsprocess kan nämnas att senare samma sommar kom Rabins Israel och Husseins Jordanien fram till ett fullständigt fredsavtal efter 46 års krigstillstånd mellan länderna. Men kungens fredsunderskrift har orsakat utbrett missnöje i Jordanien.

Det fortlöpande fredsarbetet från såväl israelisk som palestinsk ledning ackompanjerades hela år 1994 av en blodig, mestadels arabisk terrorkampanj, vilken fortsatte alltigenom följande året samt fick en fruktansvärd klimax 4 november, då Israels premiärminister -- förre generalen Yitzhak Rabin -- sköts till döds av en ung judisk bosättare efter ett tal på ett fredsmöte i Tel Aviv för 100 000 människor. I juli hade däremot Egyptens president Mubarak undkommit oskadd ett mordförsök av Islamiska Djihad vid statsbesök i Etiopien. Anledningen till den ökade terrorismen under 1995 var, enligt araberna, att Israels regering 25 januari hade medgivit fortsatt utbyggnad av judiska bosättningar på den okuperade Västbanken. Dessutom beslutade USA i april att frysa all handel med Iran, som beskyldes stödja internationell terrorism, försök att skaffa kärnvapen samt störa fredsprocessen i Mellanöstern. I september hade emellertid Arafat och Rabin före dödsdömda hunnit signera ett s.k. implementeringsavtal, vilket reglerade omgående israelisk utdragning från städerna Bellehem, Jenin, Nablus, Qalqilyah, Ramallah och Tulkarm samt därtill flera hundra byar så fort ett palestinskt råd hade valts. Vidare skulle status för staden Hebron -- med en liten grupp judiska bosättare i ett kvarter -- avgöras senare. Avtalet vidmakthöll också israelisk kontroll över judiska bosättningar liksom militära anläggningar på Västbanken och i Gaza.

Efter Rabins död övertog den socialdemokratiska utrikesministern Simon Peres på senhösten 1995 posten som Israels premiärminister och de israeliska trupperdragningarna tog fart. Förhandlingar om Jerusalems, Västbankens samt Gazas slutliga status påbörjades våren 1996 och ett avtal avsågs bli klart senast i maj 1999. En begynnelse kunde anas redan våren 1996 genom att Yassir Arafat formellt valdes till palestiniernas president. Men på israelisk sida inträffade det fatala för fredsprocessen att socialdemokraterna under Peres förlorade parlamentsvalet samma vår och tillfråde en ny högerregering under likudledaren Benjamin Netanyahu. Den nya ministär vidtog sålunda ett antal bromsåtgärder i fredsprocessen genom att överge eller skjuta upp tidigare ingångna avtal. Bromsperioden kom t.o.m. att verka så länge som från 1996 och fram till 1998.

Under dessa år utspelades också en lång rad i huvudsak muslimska terrorattentat mot israeliska eller israel-allierade, dvs i första hand amerikanska, mål. Var dåden orsak eller verkan i fredsprocessen? Bland de värsta muslimska aktionerna i detta sammanhang var avrättningen i november 1997 av 68 människor -- i huvudsak turister från Europa och Japan -- varill kom 20 skadade, allesammans i samband med ett besök vid drötnings Hatshepsuts tempel nära Konungarnas dal i Egypten. I liknande grymma typ av kampåtgärder hörde två samtidiga bilbombsattentat i början av augusti 1998 mot USA:s ambassader i Nairobi, Kenya, samt Dar es-Salaam i Tanzania. Sammanlagt dödades 257 personer och skadades mer än 5000 människor. Några veckor senare hämnades USA under president Clinton dels genom insats av kryssningsrobotar mot ett bergslager i Afghanistan, där den ansvarige för ambassaddåden, miljardären Osama bin Laden, bedömdes uppehålla sig dels likartad vapeninsats mot en kemisk fabrik i Sudans huvudstad, Khartoum, vilken ansågs tillverka komponenter till den farliga nervgasen VX för irakiske Saddam Husseins rakning.

Den irakiske presidenten försökte i början av året förhindra FN:s vapeninspektionsgrupp avseende massförorelsevapen i Irak, UNSCOM, att fullgöra sina kontrollåtgärder. Ett akut krigshot växte upp vid Persiska viken men ryske presidenten Jeltsin vägrade gå med på vapeninsats mot Irak. Däremot lyckades FN:s generalsekreterare, Kofi Annan, för tillfället tala den irakiske diktatorn tillrätta varpå huvudmotståndaren, USA, kunde sänka beredskapen i regionen. Nämda vapensystem i Husseins händer betraktas av israelerna såsom ett mycket allvarligt hot. Det var ju därför Israel, som bekant, genomförde "Operation Babylon" 1981 och bombade ut kärnvapenläggningen Osrak, utanför Bagdad (jfr. Sandpappret nr 1, årg 2). Kanske har också bör påpekas att Iran i samband med ministerbesök i Pakistan i slutet av maj 1998 hyllade "den muslimska bomben", då världsländet samtidigt överraskande genomförde en testserie kärnvapenprov. Samma tecken till beundran utropade imamen i Al-Aqsa moskén i Jerusalem så fort nyheten kom. Hotbilder i Mellanöstern har många variabler.

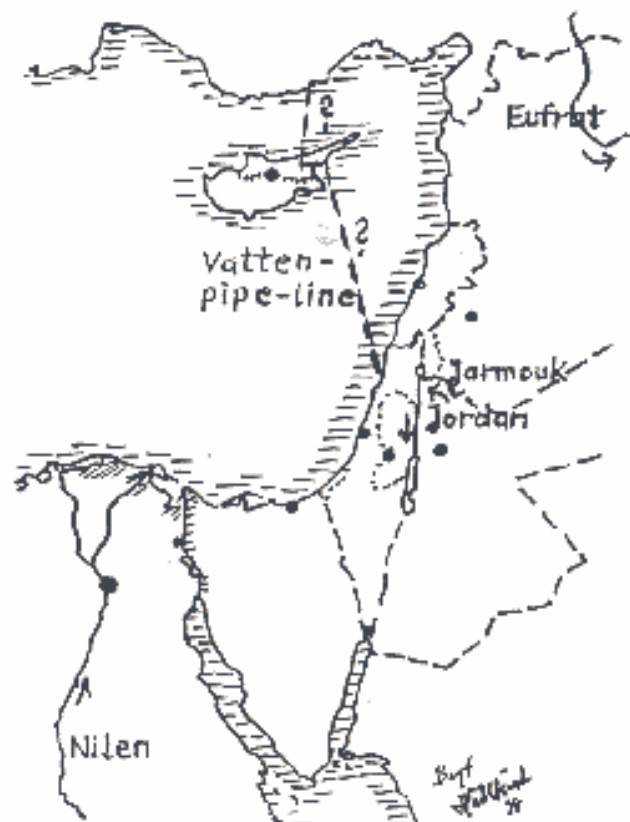
Trots terroristkriget och israeliska regeringens beslut i februari 1998, att i strid med tidigare avtal behålla kontrollen över större delen av Västbanken, förmådde president Clinton den israeliska regeringschefen Netanyahu och PLU-ledaren Arafat att i oktober samma år mötas på Wye River konferenscentrum i Maryland USA. Långvariga förhandlingar ledde till ett s.k. interimsavtal i fredsprocessen och ålade parterna följande:

- (1) Israelisk utrymning. I tillbakadragande skall ske i tre etapper under tre månader. Härvid skall Israel utrymma 13 procent av den ockuperade Västbanken. Därutöver skall Israel överlämna 14 procent av gemensamt kontrollerat territorium på Västbanken till palestinierna.
- (2) Säkerhet. Palestinierna skall gripa och fängsla 30 misstänkta terrorister, vilka är efterlysta av Israel. Den palestinska myndigheten skall därvid beslagta illegala vapen. Israel medger frigivning av 750 palestinska fångar jämnt uppdelad på tre månader.
- (3) PLU stadgar. Palestinierna avges 26 punkter i sina stadgar, som yrkar på Israels förstörelse.
- (4) Handel och rörlighet. Israel skall öppna två transportkorridorer mellan Gaza och Västbanken. Israel skall även öppna en flygplats i Gaza samt en industrizon på gränsen mellan Gaza och Israel.

Avtalets innebörd kan summeras till att Israel skulle byta mark mot fred, varunder israelerna avsågs få ökat skydd mot terrorism genom en säkerhetsplan, vars verkställighet skulle övervakas av USA:s underrättelsetjänst, CIA. Överrensommelsen utsattes, som väntat, för intern kritik på ömse sidor. Flera händelser inträffade efter hand, vilka bromsade upp fredsprocessen. Ditt hörde bl.a. jordanske kung Husseins död den 7 februari 1999. Han var ju en av stöttepelarna för fredsprocessen. Ytterligare hinder för fredsarbetet uppstod i slutet av samma månad, då den israeliske generalen Gerstein dödades i sitt högkvarter av en fjärrstyrd bomb. Stor israelisk offensiv mot Hizbollahställen i Bekaa-dalen, i södra Libanon, blev följden liksom ökad ovilja hos Netanyahu att fullfölja fredsarbetet. Dock förelåg oenighet om detta i israeliska regeringen, där dess utrikesminister -- förre generalen m.m. Arik Sharon -- överraskande ville skjuta på föreslående parlamentsval och i stället bilda samlingsregering för att söka lösning i fredsfrågan. Så skedde ej. Däremot genomförde Yassir Arafat en rundresa till ett antal länder med bl.a. biktvisit i Stockholm 21 mars för konsultationer om utropandet av en palestinsk stat -- mot Israels önskan. Något utropande skedde ej 4 maj, som tidigare varslats, medan däremot parlamentsval genomfördes i Israel samma månad, varvid socialdemokraten Ehud Barak, som bekant, segrade med regeringskifte som följd.

12 Det militära, folkrättsliga och säkerhetspolitiska skeendet i Mellanöstern -- Israel contra Arab-

staterna men också Turkiets nya roll -- under i huvudsak samma tidsperiod som denna artikel hittills har belyst fredsprocessens mer diplomatiska spel har tidigare utförligt beskrivits i Sandpappret nr 2, årg 5 samt nr 1-2, årg 6. Dessutom redovisades i förra numret konsekvenser och handelseutveckling avseende fredsprocessen efter Ehud Baraks maktillträde och fram till millennieskiftet 1999/2000. Från sistnämnda redogörelse ska enbart erinras om ett möte i Sharm el-Sheik 4 september förra året, där en tidsplan upprättades, vilken såsom mål angav att ett slutligt fredsavtal mellan berörda parter skulle undertecknas i september i år. Avsikten var även att uppnå fred mellan Israel och Syrien för en total överenskommelse inom UNTSC mission area. Som en följd härav har israeliska delegater medverkat i ett antal möten eller förhandlingar även de gångna halvåret i år. I mitten av maj genomfördes bl.a. hemliga förberedande israelisk-palestinska förhandlingar i Stockholm före de två veckors slutna fredsöförhandlingar -- vilka som bekant -- genomfördes under president Clintons m.fl. medlingsförsök i Camp David i juli denna sommar. Vid avresan till Camp David israelisk regeringskris p. gr. av befarad eftergivenhet hos Barak. De problem, som nu slutgiltigt skulle lösas var: 1) Jerusalem, 2) flykting-/återvändandefrågan, 3) Västbankens och Gazaremsans rättsliga status, 4) bosättningarna, 5) gränserna mellan Israel och de palestinsk-kontrollerade områdena. Resultatet katastrof -- eller?

Turkiet är det enda land i torra Mellanöstern, som flödar av vatten och där Eufrats samt Tigris' källflöden rinner upp. Turkiet har här byggt ut stora bevattningsdammar etc. Israel har erbjudits vatten via pipe-line.

Under senare år en strategisk allians utvecklats mellan Israel och Turkiet. Båda länderna ser sig som utposter av västerländsk demokrati -- delvis omgivna av samma fiender. Turkiet erkände Israel diplomatiskt redan från början och ett stort antal tidigare turkiska judar, vilka nu bor i Israel, har ljusa minnen från sitt förra hemland. I länderna har båda emellanåt besvär med att komma överens med EU men även USA. Svårigheterna brukar öka för Israel, när amerikanerna har republikansk president. Den närmaste framtiden är därför oviss under presidentvals-kampanjen i USA. Å andra sidan utgör Turkiet och Israel regionens absolut starkaste militär-makter, varför det borde vara av intresse för Väst att upprätthålla goda relationer med de båda aktuella länderna -- framför allt som man inte vet vad Putins maktillträde innebär för framtida ryskt inflytande i Mellan-östern men också för fortsatt dominans i Kaukasien. I senare faller är Turkiet en viktig motpol. Israel och Turkiet har ju numera flitig militär samverkan främst avseende sjö- och flygstriidskrafter men även i fråga om vapenproduktion och -handel. Israeliska Mossad hjälpte vidare, som bekant, turkarna att fånga Öcalan. Israels säkerhetspolitiska läge bedöms nu vara det starkaste man någonsin haft men kan ändå de sammanbrutna fredsöförhandlingarna åtminstone på kort sikt utgöra en fara, varför israelisk polis samt militär har höjt beredskapen. Hamas' ledare, Ahmed Yassin, har uttalat hot mot Israel. Detta bör därför inte släppas något av Golan inom överskådlig framtid men medge muslimskt tillträde till Tempelberget. **Bengt Hållkvist -- 050 13**

De förhandlingar med Syrien -- formellt avseende Golan men i praktiken också Libanon -- vilka sedan Rabins tid skett i lördom blev mer öppna och frekventa efter Baraks maktillträde. Israelerna har under Barak varit beredda att uppge större delen av Golan mot att Syrien lämnade Libanon samt att Israels färskvattenbehov från Golan, anto militär trygghet säkrades. Men Assad höll hela våren envist fast vid att Syrien skulle återfå hela det område, som hade erövrats av Israel -- med början från Sexdagarskriget 1967 -- men också den östra stranden av Genesarets sjö, vilken Israel hade dess lörrinnan. Med anledning av den ekonomiskt dyra säkerhetsnärvaron i Libanon samt onödiga personalförluster men även för att beröva Assad ett viktigt förhandlingskort beslutade Barakregeringen i våras, att dra ut de israeliska ockupationsstyrkorna från södra Libanon före juli månads utgång. Händelseutvecklingen rusade dock iväg snabbare än väntat. De sista israeliska utdragningsarna från Libanon slutfördes redan i maj och fredsöförhandlingarna avbröts. Men viktigast av allt var att Syriens president, Hafez al-Assad avled 10 juni efter årtal av sjukdom. Sonen, Bashar al-Assad, kunde genom diverse förfärringstricks efterträda.

Som tidigare redovisats i Sandpappret har

FN- SPECIAL

VÅR KONTINGENTKAMRAT OCH FORCE COMMANDERS ADC, KRISTER LINDHOLM, TJÄNSTGÖR, SOM BEKANT, VID SWEDINT OCH LÄMNAR NEDAN EN REDOGÖRELSE FÖR EN DEL FÖRMÅNER SAMT PROBLEM, VILKA DRABBAR NUTIDA SVENSKA SOLDATER VID INTERNATIONELL, FREDSFÄRMJANDE VERKSAMHET. REDAKTÖREN

VILKA FÖRMÅNER HAR SOLDATEN IDAG?

Nu har 20 år gått sedan vi tjänade FN i öken. Även då fanns det ju flera av oss som tyckte att lönen var för liten. Så är även fallet idag trots att förmånerna kraftigt har förbättrats. En pansarskyttesoldat i Kosovo eller Bosnien har idag en månadslön på 16 000 kronor, en gruppchef har 20 000 och hans ställföreträdare får 17 600 kronor. Plutonchefen har 24 500 kronor och kompanichefen erhåller 32 000. Auditören lönsas med 40 000 kronor medan bataljonchefen får 52 000 kronor. Till detta kommer ett särskilt tillägg på 4000 kronor i månaden för alla oavsett betättning. Förra året var tillägget i Kosovo 7000 men har nu sänkts till nämnda 4000 med hänsyn till det förbättrade säkerhetsåget. Givetvis betalar man skatt i Sverige på både lönen och tillägget. Dessutom tillkommer ett traktamente på 1600 kronor per månad i Bosnien och 1600 kronor för motsvarande lid i Kosovo. Dessa båda traktamenten är skattefria.

MISSIONSTILLÄGG PER MÅNAD GÄLLANDE FRÅN OCH MED 2000-01-03.

(Fastställt av Försvarsmaktens Högkvarter 1999-12-14)

Område	Belopp	Område	Belopp
Afganistan	3000	Kosovo	4000
Albanien	3000	Kroatien	2000
Angola	5000	Kuwait	1000
Bosnien-Hercegovina	2000	Libanon	1000
Egypten	1000	Makedonien	1000
Förbrep. Jugoslavien	1000	Pakistan	1000
Georgien	2000	Sierra Leone	5000
Guatemala	2000	Syrien	1000
Indien	1000	Tjetenien	5000
Ungern	1000	Väst-Sahara	8000
Ostlinor	5000	Kongo	5000

LEAVE-BESTÄMMELSER

Under en sexmånaders tjänstgöring har soldaten 15 dagars leave per månad och rätt att tillbringa leaven i Sverige. Huvuddelen åker hem till Sverige eftersom transporten med Hercules är gratis. Om någon vill åka Lux till Grekland eller Italien får vederbörande betala alla kostnader själv.

ÅTGÄRDER DÅ SOLDATEN KOMMER HEM FRÅN MISSIONEN.

Varje soldat genomgår tillsammans med sin grupp sk hemkomstsamtal direkt efter rotation hem. Syftet är att han ska kunna sätta värdig punkt för sin tjänstgöring och gå vidare i livet (eller till nästa bataljon -- 75 procent av Kosovobataljonens personal har varit ute tidigare). För dem som av någon anledning behöver hjälp med rehabilitering (psykisk eller fysisk) så har Försvarsmakten (SWEDINT) uppdrag att utreda rehabiliteringsbehovet, planera insatserna samt stödja och hjälpa den skadade så att han eller hon får lämplig arbetsträning eller utbildning. Det gäller alla, som varit anställda i Utlandsstyrkan och som skadats efter år 1992.

Försvarsmaktens rehabiliteringsansvar gäller högst fem år enligt den nya lagen, vilken gäller från 1 juli 1999.

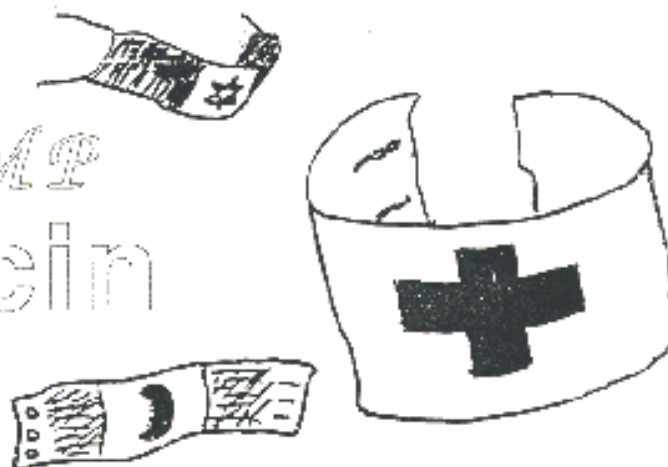

skadade. Men även de anhöriga kan själva vara i behov av psykosocialt stöd. Även i sådana fall bör Försvarsmakten ta ansvar för att sådana behov hos de anhöriga tillgodoses genom att ge skäligt ekonomiskt bidrag till kostnader för psykosocialt stöd.

Problem av varierande antal och sorter kan finnas knutna eller uppstå hos en soldat – som återvänder hem efter en fredsträngande utlandsmission. För sådan situation har SWEDINT ett flexibelt åtgärdsprogram. Redaktören

Krister Lindholm – 953

FRFDSKAMP Medicin

ISRAELS MOTSVARIGHET TILL SVENSKA RÖDA KORSET HETER MAGEN DAVID ADOM. NEDAN GIVES EN REDOGÖRELSE FÖR HISTORIK, SYFTEN, ORGANISATION OCH VERKSAMHET. REDAKTÖREN

MAGEN DAVID ADOM

HISTORIK

Magen David Adom (MDA) – i denna artikel stundom också benämnd Röda Davidstjärnan – hade en förelöpare under Första Världskriget 1914-1918, då Palestina var en del av det turkisk-ottomanska imperiet. MDA verksamhet aktualiserades på nytt 1930, när landet efter sagda krig hade blivit ett brittiskt mandat under Nationernas Förbund (NF), med anledning av arabiska terroranfäll mot judiska bosättare i mandatområdet. Det var frivilliga krafter i den nya staden Tel Aviv, som bildade organisationen för första hjälpen samt till stöd för nödlidande.

Magen David Adom fick laglig existensrätt av den brittiska mandatarmakten. År 1950 reglerades organisationens verksamhet i den nya staten Israel genom en lag om Magen David Adom, som antogs av det israeliska parlamentet, Knesset. Lagen anger bl. a. att MDA är Israels motsvarighet till Röda Korset och skall i alla avseenden verka i överensstämmelse med Genève konventionerna. De senaste decennierna har Israel – b. a. med insats av MDA – tagit på sig integrationen av hundratals flyktingar/invandrare från länder, där de förföljts såsom judar. Höga invandringsciffror har skapat behovet av sjuk- och hälsovård bland inkomstsvaga grupper. Ett allt vanligare inslag i uttryckningarna är att ta hand om hjärtpatienter. Snabb hjälp samt modern utrustning för analys och stimulans till hjärtpatienter erfordras för att kraftigt kunna minska dödligheten. Landets labila samt utsatta situation i fråga om samexistens mellan judar och araber ställer också stora krav på beredskap och insatser. Vidare har organisationen fått göra otaliga akutinsatser i samband med arabiska terroråtgärder i Israel.

Magen David Adom arbetar såväl nationellt som internationellt efter Genève konventionerna och de regler, vilka gäller för Röda Kors verksamhet. På grund av att MDA arbetar med den sex uddiga Röda Davidstjärnan som skyddssymbol har Israel inte fått något erkännande som jämställd part i det internationella Röda Korset. Dess konferens i Genève 1986 beslöt att namnet skulle vara Röda Korset och Röda Halv- 15

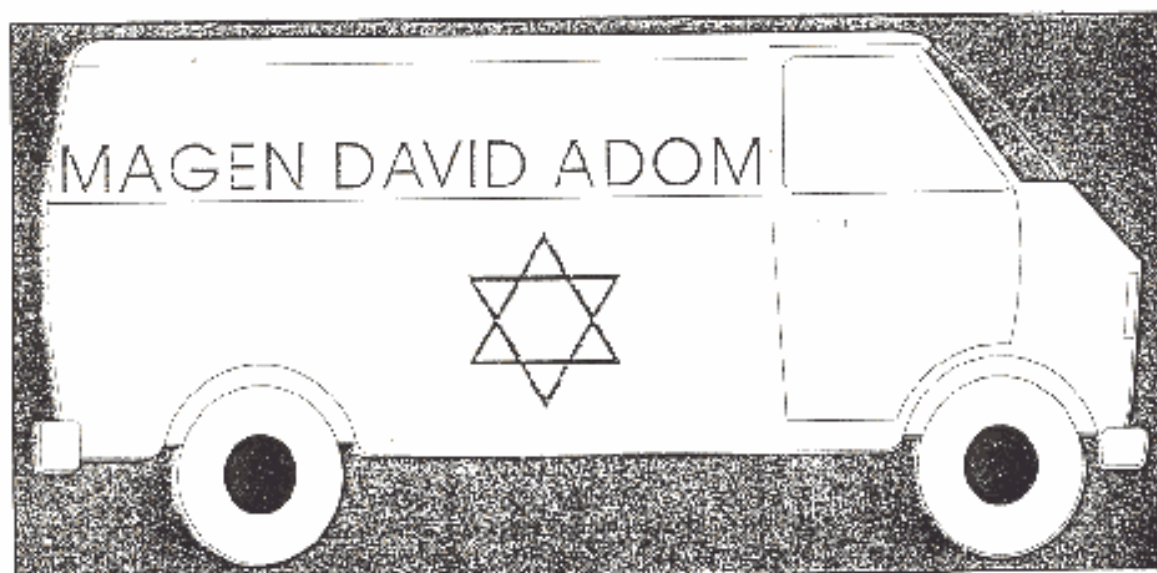
månen. Detta är självfallet en förvånansvärd diskriminering från en världsomfattande humanitär organisation. Jag har personligen tråkiga erfarenheter av nämnda tränga synsätt. Förutom mångårig tjänstgöring som chef sjukvårdsförband, dito föreläsarverksamhet Trängruppernas Kadettskola/Officerarskolor, jämte befälsutbildning, stabshandläggare folkrätt m.m. har jag genomgått folkrättskurser i olika nivåer varutöver framför allt tillkommer flera års utbildning som militärhistoriker. Under denna långvariga verksamhet protesterade jag vid många tillfällen skriftligt och muntligt mot att den av FN erkända judiska staten Israel ej medgavs markera sina sjukvårdsorgan med Röda Davids-stjärnan. Framför allt gjorde jag invändningar mot att jag och andra folkrättsutbildare ej fick undervisa våra FN-enheter om att israeliska sjuktransportfordon samt -helikoptrar hade nämnda symbol. Ändå var det sådana transportmedel, vilka fick vidarebefordra svåra skadefall till kvalificerade israeliska sjukhus. Min allvarigaste motståndare var dåvarande tränginspektören, tillika sekreterare i Folkrättskommittén, och så småningom ordförande i Svenska Röda Korset. Fast jag vet inte om han själv sett något sjukvårdskompani. Däremot var han tidigare kavalleriofficer.

Först i år har internat onella Röda Korset och Röda Halvmånen uppmärksammat emblemfrågan. Bl.a. föreligger ett förslag med en röd stående romb som skyddsmärke. Vem eller vilka som skulle bära/föra den är ännu okänt. Röda Kors-märket tillkom ursprungligen inte för att vara en kristen symbol för frågavarande sjukvårdsenheter utan som en hedersbevisning mot Schweiz och dess färga med omvända färger eftersom Röda Korsets upphovsman var schweizare. Muslimska länder noterade dock skyddsembleet som kristet och tilltvungade genom sin mångfald mänskärnhalvmånen såsom symbol för sina sjukvårdsorgan.

SYFTEN / VERKSAMHET

Ambulanstjänst

- ▣ Organisationen har omkring 550 ambulanser, spridda över hela Israel
- ▣ Ambulansenheterna hjälper vid hjärtattacker samt andra traumatiska olycksfall och sjukdomstillstånd
- ▣ Utför intensivvård till för tidigt födda barn, neonatal vård
- ▣ Katastrofinsatser vid naturkatastrofer och vid våldsdåd mot många drabbade, terrorister
- ▣ Uppsamlar av blod från donatorer samt blodtransporter

Alla Israels militära, såväl som civila sjukvårds- och sjuktransportorgan för Röda Davids-skölden såsom skyddssymbol

Första Hjälp-stationer

- ▣ Över 40 stationer finns utlokaliserade över landet med dygnet runt-öppet
- ▣ Stationerna ger läkarassistans för behandling och vid behov remittering till sjukhus
- ▣ Mottagning sker när kliniker är stängda
- ▣ Lämnar förmedling av ambulans, intensivvårdstjänster samt kommunikation med sjukhus
- ▣ Ombesörjer lokal utbildning

Forts. nästa sida

=====

Blodförsörjning

- MDA disponerar en blodbank, vilken öppnades 1987
- Blodbanken samlar, testar, klassificerar och lagrar blod samt blodprodukter
- Man försörjer sjukhus, ambulanser och armén med blod och blodprodukter
- MDA ingår i ett internationellt utbyte av blod och blodprodukter
- Utför fraktionering av blod i en speciell fraktioneringsavdelning
- Garanterar donatorer och deras närmaste tillgång på blod vid behov

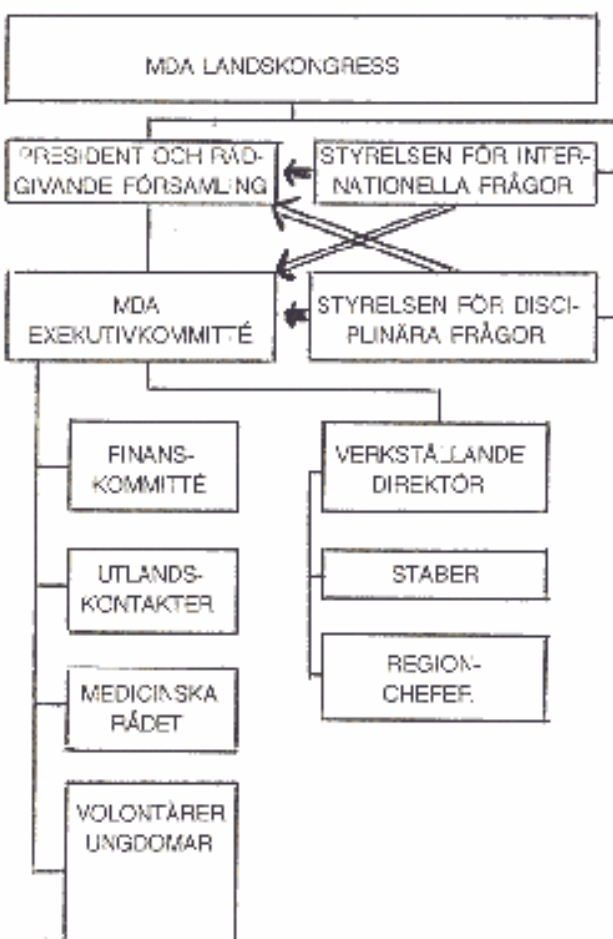
Utbildning

- En central Första Hjälp-station utbildar all professionell MDA personal
- Läkare och sjukvårdare erhåller utbildning genom grund- samt avancerade kurser i Första Hjälp
- I storleksordningen 50 000 personer genomgår årligen utbildning i Första Hjälp samt hjälp vid hjärtbesvär
- Kurserna räknar 20 till 44 timmar. I deltagarsiffran ingår omkring 5000 chaufförer av kommunala och statliga fordon och som måste tillgodogöra sig ifrågakärande utbildning såsom villkor för anställning

Internationell medverkan

- MDA medverkar i andra länder vid natur- och svältkatastrofer etc. Sålunda deltog man bl.a. vid jordbävningkatastroferna i Turkiet och Grekland förra året
- MDA utbildar andra organisationers medarbetare och är öppen för studiebesök från Röda Kors och andra hälsoorganisationer. Rodebundet samarbetar med Röda Korset i Kanada resp. USA

ORGANISATION

MDA är en fristående organisation som bygger på en volontärkader, bistånd från ideella organisationer och statligt stöd. Arbetsformerna och inriktning regleras genom israelisk lag och i enlighet med Genève-konventionerna.

Antalet anställda är i storleksordningen 800

Antalet volontärer räknar omkring 4500. Huvuddelen av dessa är en reserv för nödsituationer samt speciella behov.

En betydande andel av nämnda volontärer är MDA-ungdomar i övre tonåren, vilka fungerar som assisterande sjukvårdare och i en del fall även som ersättare för personal. Traditionen att frivilligt samt utan ersättning bistå MDA med sjukvårds- och katastroftjänster har i många familjer gått från föräldrar till barn.

Högsta beslutande instans för MDA anges vara dess Landskongress. Delegater dit väljes av volontärer från de olika stationerna. Besluten omfattar organisationens mål samt handlingsinriktning för den närmaste treårsperioden och val av organisationens styresorgan: den rådgivande församlingen samt styrelserna för de internationella respektive disciplinära frågorna.

Tio länder stöder MDA i Israel genom nationella ideella organisationer: Argentina, Finland, Frankrike, Kanada, Nederländerna, Storbritannien, Sverige, Sydafrika, Tyskland och USA. **Bengt Hällkvist -- 050 17**

Stabsredaktörens spalt

+++++ EN TÅGRESA SOM HADE KUNNAT BÖRJA BÄTTRE !

Det sista -- flått senaste, för jag hoppas verkligen inte det var det sista -- redaktionsbrevet från Bengt Hallkvist damp ner i brevlådan som en del av en rejäl brevbunt, just som jag skulle åka in till Centralen för att ta ett X 2000 till Göteborg, stoppade ner det i portfoljen för att läsa det på tåget. Tyvärr bjöd det inledningsvis på en för många, inklusive mej själv, mycket tråkig nyhet -- meddelandet om Björn Lundholms bortgång. Besked av det slaget är naturligtvis alltid mycket tråkiga att få och särskilt svårt känns det de gånger som någon drabbas i fortid. Gäller det gamla och kanske dessutom sjuka människor, så är det något helt annat. Det är liksom en naturlig del av livet, om Du förstår vad jag menar. Men nu gällde det vännen Björn. Han hade visserligen hunnit bli 66, men det är ju inget som betraktas som särskilt gammalt nu för tiden. Och de "långvariga krampor", som han enligt Bengt H led av, var för mig okända. Dessutom, fortfarande enligt samma källa, inte av det slaget som brukar få det här resultatet.

Jag hoppas att Du sitter där uppe någonstans, Björn, och läser dessa rader samtidigt som Du njuter av något riktigt svängigt. En gammal fin Goodman-platta till exempel. Då vill jag att Du skall veta, att vi är många som tänker på Dej och hoppas att Du har det bra. Tack för många trevliga stunder och gemensamma minnen och tack inte minst för många svängiga program i "Radio Malish", den svenska "östen i öknen" för vilken jag hade förmånen att vara radiochef i alla fall på pappret. Döden är förvisso inte det bästa av ämnena för ett kåseri -- men den här gången gick det bara inte att börja på något annat sätt.

Collage: Bengt Hallkvist

Låt mej fortsätta denna betraktelse på samma låg -- X 2000 med avgång Stockholm C kl 14.12 och tidtabellsenlig ankomst till "framsidan" tre timmar och tre minuter senare. (Det går undan nu för tiden -- även på rås!). I fåtöljen bredvid min sat. redan en dam, när jag kom till min förbeställda plats. Hon var uppskattningsvis kring 40 och -- ja, jag vet att det egentligen inte hör hit -- hade ett mycket fördeaktigt utseende. Minns uppriktligt sagt inte vem som inledde konversationen, men det var väl förmodligen jag. Vi pratade om än det ena, än det andra. Precis som två människor som inte känner varandra plägar göra, när de möts för första gången. Om de nu alls börjar prata med varandra, vill säga.

Minns inte riktigt hur vi kom in på det ämnet -- men i trakten av Katrineholm hade vi redan kommit fram till att vi hade ett gemensamt förflutet i Mellanöstern under åren 1975 till 1979. Närmare bestämt: som anställd av UNESCO för att utbilda sjuksköterskor för att åtminstone lätta en del av tredje världens enorma behov på detta område. Först var hon två år i Amman och därefter lika lång tid i Kairo. Idag arbetar hon sen flera år tillbaka som sjuksköterska på Sahlgrenska sjukhuset.

Min "syster" på platsen intill kände väl till vår bataljon och hade också personligen haft en del yrkesmassiga, eller rättare sagt sociala, kontakter med ledande representanter för densamma. Det var för övrigt inte helt omöjligt, konstaterade vi, att vi båda hade träffats vid ett speciellt tillfälle i Kairo. Fast å andra sidan så borde i alla fall jag ha kommit ihåg det i så fall -- men det gjorde jag inte.

Under alla omständigheter så bjöd denna färdresa på ett lika överraskande som angenämt tillfälle att prata gamla minnen och när vår tåg saktade in på Göteborg C, så kunde jag för egen del bara beklaga att vi redan var framme vid slutmålet. Just den här resan hade nämligen gärna kunnat få vara betydligt längre...

Kåbe Lidén -- 037

"AL-LIMERICK:ar"

Läser Du en -- läser Du flera

Nedan återkommer vi med Österns form av limericken. Ryktet säger, vilket torde vara bekant, att den sistnämnda versformen härrör från Irland. Al-Limerick tror vi oss dock kunna spåra upphovet från Mellanöstern, eller? Fan tro't. Redaktören

Araben Abu Daj från El-Hajji
tog ett dopp i en vik med en haj i.
Han dök från kajen.
Snart simmade hajen
bort från El-Hajji med Abu Daj i.

Till socialhämnden i Beer Ora
en flicka allmänt trodd vara hora
sa, blyg och timid:
Jag blivit gravid
och vel ej vem som har fadrens stora.

En arabfotograf från Shal'en
betraktas allmänt vara galen.
ty är någon ej nöjd
med att tagas på höjd
så tager han henne i dalen.

En judisk apotekare från Vik
sa: Er läkares stil är helt unik.
Om rätt jag har förstått
på receptet ni fått
slår det ju talukorv, kaffe och spik.

Bengt Hällkvist -- 050

Gammal finsk krigsveteran:

"Nog var det förståeligt att man i slutet på 20-talet och i början på 30-talet i Finland flyttade pengar från arméns upprustning till barnhälsovården men de var samma barn som med sitt blod fick betala priset för denna transaktion i Vinterkriget."

Finnarna har lärt läxan och vidmakthåller således 26 brigader. I Sverige har som bekant Centerpartiet övertalat regeringen att göra i överensstämmelse med citatet att föra över 10 miljarder från försvaret till sjukvården. Sverige ska i framtiden ha 4 brigader! Vi får hoppas att våra barn inte får betala ett lika dyrt pris som de finska.

Bengt Hällkvist -- 050

19

Vårt att veta från MÖ...

25.11.98

Israel har år förlängt sommartiden med mer än en månad. Start skedde från 14 april och varar till 22 oktober, dvs 192 dagar mot tidigare 155. Motivet har angivits av inrikesminister Sharansky vara trafiksäkerhet. Sommartiden, som ju innebär att dagen slurar tidigare, förlängs för att minska antalet trafikolyckor, då många sådana förut inträffade på kvällen när det var mörkt.

Kommer Israel in i Internationella Röda Korset (IRK) som fullvärdig medlem? Chefen för IRK, Yaakov Klenberg, har enligt uppgift lovat israeliske justitieministern, Yossi Beilin, att släppa in Israel med Magen David Acom i organisationen. Klenberg, vilken av namnet synes ha judisk bakgrund, har gjort ett tillägg till Röda Korsets författning och tagit med Davidsstjärnan såsom en av den internationella organisationens symboler. Frågan är dock om Klenbergs tillmötesgående kommer att stå sig inför övriga styresorgan i organisationen? (Jfr även symboldiskussionen i artikeln Fredskamp - Medicin, sid 10 i detta nr).

För första gången har nu israeler fått tillstånd att besöka det muslimska Jemen med israeliska pass. Tidigare har inresa endast kunnat ske med andra utländska pass. Nämda nya resenärer omfattar en grupp som samlats av ägaren till Israel Tour samt Stiftelsen för jemenitiska judars kultur.

Överenskommelse har skett mellan Jordanien och Israel som möjliggör anställning av jordanska arbetare i Eilat. Sålunda kommer 200 jordaniere att ha anställning där.

I tidigare nummer av Sandpappret har vi jämfört muslimsk och kristen tideräkning. Enligt judisk tideräkning upplever vi nu innevarande sommar år 5760, vilket övergår i judiska året 5761 vid Rosh Hashana, 18-19 september. Nedan gives en översikt av judiska/israeliska högtidsdagar under de närmaste kristna åren.

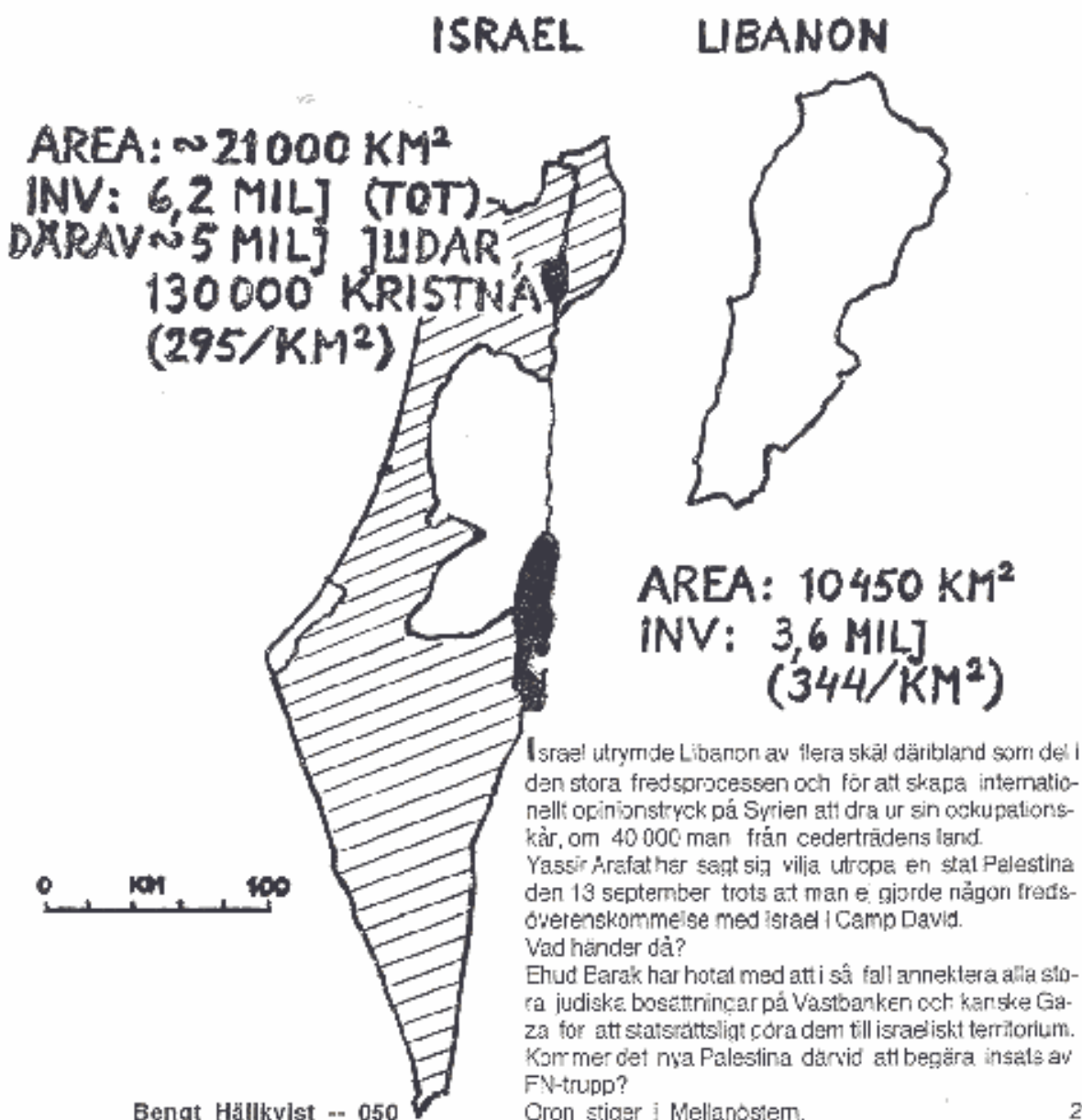
Helg	År 2000	År 2001	År 2002
Tu B'Shevat, Trädens Nyår	22 jan	8 jan	22 jan
Megillat Ester, Purimafon	20 mar	8 mar	25 mar
Purim, Lots fest	21 mar	9 mar	26 mar
Shushan Purim	22 mar	10 mar	27 mar
Pessah, Osyrade brödets högtid (minne av uttåget ur Egypten -- Exodus)	20-27 apr	8-15 apr	28 mar-4 apr
Yom Hashoa, Minnesdagen för Förntens Offer	2 maj	20 apr	9 maj
Minnesdagen för Israels Stupade Soldater	9 maj	27 apr	16 apr
Yom Haatzmaut, Självständighetsdagen	10 maj	29 apr	17 apr
Lag B'Omer	23 maj	10 maj	30 apr
Yom Jerusha a'ijm, Jerusalem dagen	2 jun	18 maj	10 maj
Shavuotafon	9 jun	27 maj	16 maj
Shavuot, 2 dgr	9-10 jun	28-29 maj	17-18 maj
Tisha B'Av, Fastedag i Av	10 aug	29 jul	18 jul
Rosh Hashanaafon	29 sep	17 sep	6 sep
Rosh Hashana, Nyår 2 dgr	30 sep-1 okt	18-19 sep	7-8 sep
Yom Kippur, Försöningsdagen	9 okt	27 sep	16 sep
Sukkot, Tabernakelfesten / Lövnnydeshögtiden (minne av ökenvandringen)	14-20 okt	22-28 okt	21-26 okt
Shmini Azeret / Shmini At Torshafon	21 okt	9 okt	26 sep
Shmini At Torah	22 okt	10 okt	27 sep
Chanuka, Ljusfesten	22-29 dec	10-17 dec	30 nov-7 dec

Nashi. Israel har fått en ny frukt. Ett päron, som ser ut som ett apple. Första skörden gjordes i tid för marknadsföring vid Trädens Nyår, Tu B'Shevat, i slutet av januari. Frukten heter Nashi, som betyder päron på japanska och har införts i Israel, varefter den nu odlas i övre Galileen samt uppe i Golan. Nashi, det japanska äppel-päronet växer bäst där päron trivs, på stor höjd där det råder vinterkyla.

Olivträd, som suger upp bräckt vatten på högländ i Negev, ger fyra gånger större skörd än träd, vilka får vanligt vatten. Saltet i vattnet åstadkommer att plantorna framställer socker som omvandlat till saltet. För oliverna medför det att de producerar extra mycket olivolja. Kibbutzen Fevivim var först med bräckvattensoliver och är nu Israels största olivoljantage. Eftersom södra Negev har tillgång till gränslösa mängder bräckt vatten börjar olivframgången anta sådan omfattning att den väcker stort internationellt intresse. Även tomater tillgodogör sig bräckt vatten med fördel. Ju saltare vatten ju större tomater.

Strax norr om Eilat -- mellan kibbutzerna Eilat och Yahel -- finns en stor odling av förstklassiga dadelpalmer, vilka också ges bräckt vatten. Experter har efter fyra år förmått framställa en söt dadeldryck, som nu ska säljas på allmänna marknaden. Drycken sägs hålla 27 procent alkohol. Detta om nyvunna möjligheter att nyttja bräckt vatten nämns framför allt med tanke på den annars omfattande bristen på sötvatten i Mellanöstern.

En ytterst viktig faktor vid granskning av Palestinakonflikten utgör de korta avstånden. Israel utom palestinska områden är lika stort som 2 x Östergötland men har 15 gånger större befolkning eller drygt 2/3 av hela Sveriges dito. Ingen plats i Israel har längre än högst 30 km till arabiskt territorium. Sträckan från Västbanken till Tel Aviv är 15 km, dvs väl inom artilleriavstånd. Libanon är lika litet som Östergötland men har 9 gånger större befolkning, vilken dessutom är uppdelad på ett flertal mot varandra mer eller mindre fiendliga religioner.

ÖKENVÄRLDEN...

UNDER DENNA VINJETT ÅTERKOMMER, SOM BRUKLIGT I SANDPAPPRET, EN BESKRIVNING AV FAKTA OCH/ELLER FICTION OM ETT DJUR ALTERNATIVT EN VÄXT, SOM FINNS/FUNNITS I SINAI ELLER EN STJÄRNBILD DÄROVANFÖR MED ARABISK ELLER ANTIK EGYPTISK ANKNYTNING.

STRESSAD KALLE STROPP ÖMSAR FÄRG OCH ORSAKAR "DESERT STORM"!

I Andra Mosebok (EXODUS) berättas hur Egypten drabbas av en serie landsplågor för att Farao inte medger Israels folk att återvända till sitt hemland. Landsplågorna består bl.a. av att allt vatten förvandlas till blod, invasioner av groddor, flugor och myggor, boskapspest, bölder på folk och få, högelstormar m.m. Den åttonde plågan är enorma gräshoppsvärmor. De kommer från öster, förmörkar himlen, täcker marker och äter upp all växtlighet. Gräshoppan förekommer på flera ställen i bibeln, bl.a. hos profeter Joel som symbol för den himmelska hemsökelsen och som en maning att göra bot och bättring. I Johannes Uppenbarelsebok kommer gräshoppor upp ur underjorden som demoner med människoansikten, kvinnohår och lejonänder. Kladda i pansar och med dånande vingar står de under befäl av en avgrundens ängel, Abaddon (på grekiska: Apollyon).

I nom kristendomen fick gräshoppan senare en helt annan betydelse genom kyrkofadern Gregorius den store. Han beskriver gräshoppan som Kristi vapenbroder i kampen mot hechingarna. Eftersom gräshoppan regelbundet ömsar sin hud blir den en symbol för den återuppsländne Frälsaren.

I Kina var gräshoppsvärmor tecken på att den kosmiska ordningen blivit störd. Den gamla sedelärande fabeln om gräshoppan och myran framställer gräshoppan som den sorglöse bohemer, som bara musicerar hela sommaren medan den strävsamma myran samlar förråd för den kommande vintern.

I modern tid har gräshoppan blivit en populär sagofigur i form av den kloke och försiktige Kalle Strupp i kompanjonskap med den impulsiva och korttankte Grodan Boll.

Även i våra dagar (1951-52, 1957, 1967-68 m.fl.) har gräshopporna härjat i Mellersta Östern och Nordafrika. 1951-52 bekämpades gräshoppsinvasionen av ett stort antal nationer i en operation, som inte står "Desert Storm" långt efter. Förutom från de direkt berörda länderna: Egypten, Saudiarabien, Jordanien, Irak, Iran, Syrien, Libanon, Turkiet, Pakistan, Indien deltog civila och militära enheter från USA (stor flygvapeninsats) och Sovjetunionen samt FN-experten.

Den moderna vetenskapen har givetvis inte låtit sig nöja med förklaringen att gräshoppsvärmorna är Guds straffdom över syndiga människor. I London finns t.o.m. ett internationellt forskningscentrum som ägnar sig åt gräshoppor och deras beteende. Där har man kommit fram till att mekanismerna bakom gräshoppsinvasionerna liknar dem som på nordliga breddgrader skapar lämmeltågen.

Vandringsgräshoppor är samlingsnamnet för flera olika arter som kan uppträda invasionsartat. Gemensamt är att de normalt lever utspridda som enskilda individer (i den solitära fasen) i torra områden såsom stäpper, halvöknar och öknar i Afrika (huvudsakligen norr om Ekvatorn) och sydvästra Asien. I den solitära

I Andra Mosebok (EXODUS) berättas hur Egypten drabbas av en serie landsplågor. Den åttonde plågan är enorma gräshoppsavvärmar. Finns även i våra dagar.

fasen är de flesta av arterna gröna och gör inte mer skada än våra svenska sommarmusikanter.

Vandringsfasen inleds oftast med att det kommer regn i de torra områden där gräshopporna lever och växtligheten börjar frodas, vilket utlöser en accelererande fortplantning hos gräshopporna. Honorna har långa äggäggningsrör som de sticker ned i jorden. Efter ett par veckor myllrar nya gräshoppor fram. Den då snabbt ökande "folktätheten" försätter gräshopporna i ett stress tillstånd, vilket leder till att efter hand som de ömsar huden ändras dess färg från grön till skarpa färger som gultrött/svart - samtidigt som de börjar förflytta sig i närområdet och samlas småsvärmar vilka hela

tiden växer för att slutligen bli enorma moln som var och ett kan innehålla 10 miljarder individer, vilka varje dygn kan konsumera 500 000 ton växtföda. Därför tvingas svärmarna att ständigt söka nya boteckmarker, var vid de i genomsnitt rör sig med 15-20 km/tim.

Under vandrigen fortsätter också fortplantningen så att nya individer ersätter dem som gått under, ty det är många djur och fåglar som förossar av detta flygande "ermörgåsbord" - ja, även människorna äter därav. Svärmarna följer de vindar som rör sig runt lågtrycken i området. Modern satellit teknik erbjuder idag möjligheter att följa vädrets förändringar och därmed förutse i vilken riktning svärmarna kommer att röra sig. Man kan också se var de rognar och med IR fotografering konstatera hur vegetationen förändras och därmed erbjuder föda åt gräshopporna.

Så småningom reduceras dock svärmarnas storlek och när individtätheten minskar, avtar också stressen, gräshopporna sprider ut sig och återgår till den stationära solitära fasen samt ömsar färg till grönt.

Däremot är ett av naturens många märkliga kretslopp slutet. Gräshopporna må vara svåra skadegörare under sin vandringsfas men också de är en del av den komplicerade biologiska mångfald, som vi människor endast har en svag aning om - men som vi ändå inte kan låta bli att påverka - avsiktligt och oavsiktligt.

SENS MORAL: Reta inte Kalle Stropp där han sitter fredligt grön och spelar sin sommariåt, han kan bli stressad, ömsa färg och ställa till med DESERT STORM!

Alv Svensson - 003

KOMMENTAR: Kanske inte alla läsare erinrar sig att "Operation Desert Storm" var kodenamningen på FN-alliansens flygangrepp under Kuwaitkonflikten 1990-91 och som vi berört i tidigare nummer av Sandpappret.

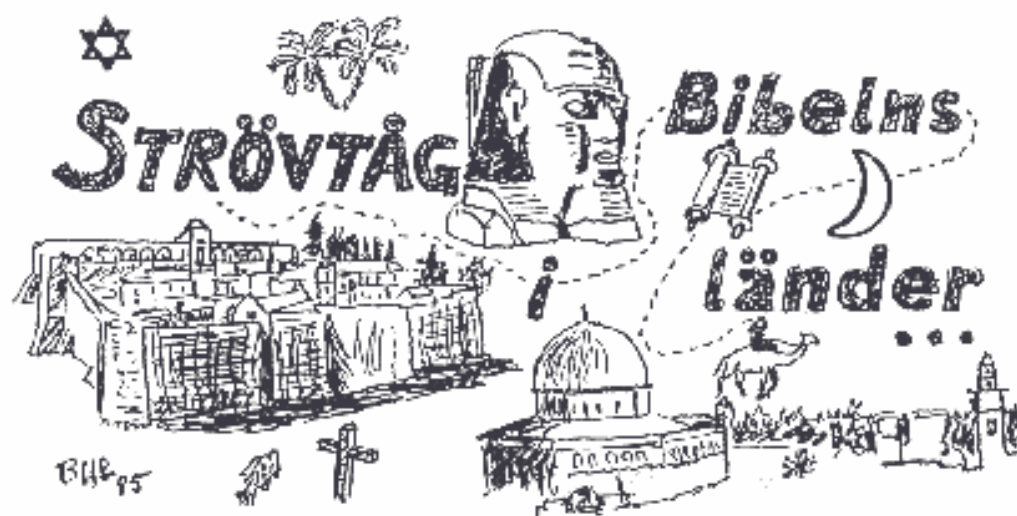
Redaktören

(Forts. **Nytt från SWEDINT**)

FÖRVÄRV SISU-FORDON. Försvarets Materielverk har fått till uppgift att från Finland inköpa 104 Sisu pansrade transportfordon för SWEDINTs räkning avseende internationella uppgifter och då såsom ledningsfordon samt för sjuktransporter men i första hand trupptransport och stridsverksamhet. Vagnarna är hjulgående, utrustas med en 20 mm automatkanon och levereras under de närmaste två åren. Nämda fordon bedöms generellt ge ertorderligt pansrat skydd och är billigare i drift än motsv bandfordon.

TVÅ FREDSBEVARANDE BATALJONER. Sverige har ju åtagit sig att bistå FN med två fredsfrämjande bataljoner samtidigt. När Israel gjorde snabburdragnin från Libanon i våras blev det bara en svensk miniröjningspluton! Varför? FN:s behov var större.

Bengt Hållkvist - 050 23

+++++
 DENNA GANG FÖR OSS VÅR FÄRDLEDARE UPP I DET NORDOSTLIGASTE HÖRNET AV ISRAELKONTROLLERAT OMRÅDE. TRAKTEN HAR MYCKET AV HISTORIA I SIG MED BLA. ANKNYTNING TILL CAESARS TID -- MEN, SOM BEKANT, OCKSÅ TILL VÅR EGEN. GOLAN ÄR JU NUMERA EN KRUTDURK. ÄVEN OM FÖRFATTAREN ÄR EN KYRKANS OCH FRIDENS MAN SÅ STÄLLER MAN SIG SJÄLVKLART FRÅGAN: HUR FICK KARL'N FARA RUNT DÅR SOM HAN GJORDE?
 REDAKTÖREN

Kanske är Mellanöstern (Israel, Libanon, Syrien, Jordanien, Egypten) ett av de områden i världen, som gömmer de största kulturskatterna och den rikaste historien. Men det finns ju även andra kulturer: Grekland, Rom, Kina, Indien, Burma, Mexico, Ecuador, vilka också har pärliga historiska skatter. Tänk om man hade obegränsat med pengar -- då skulle jag resa över hela världen...

När det gäller Mellanöstern vill jag tipsa om en fantasistisk bok, som i år kom på bokrean. Boken heter "**EGYPTEN -- faraonernas värld**". Boken är stor och över 500 sidor. Ett riktigt praktverk för 298:- Rusa iväg och köp den!!! För oss, som har varit i denna del av världen, är den ett fantastiskt dokument -- och man upptäcker hur lite man egentligen kan.

Nu skall jag fortsätta vår resa i Israel.

Förra gången slutade jag vår resa i norra delen av Israel och jag fortsätter nu ännu någon mil norrut. Terrängen i denna del av Israel är märklig. Den här tiden på året -- i månadsskiftet mars/april -- har man skidterräng. Här finns skidbackar och skidliftar, vilka kan utnyttjas någon månad. Det är södra sidan av **Hermonberget**, som erbjuder denna märkliga upplevelse. Om man sedan snabbt på kan man på eftermiddagen bila till Natanya och bada. Israel är verkligen ett omväxlande land.

Den här gången tänkte jag fortsätta min påbörjade resa upp på **Golanhöjderna** och norrut. För några år sedan hyrde jag en bil tillsammans med några kamrater. Vi skulle bila till **Banias**. Platsen ligger 5 km från Libanons gräns och några få kilometer öster om **Metulla**. Metulla är sista utposten på vägen till Libanon. Här brukar libaneser och israeler gå över gränsen till Hatanur -- den lilla orten på libanesiska sidan.

Vi påbörjade alltså vår resa i Tiberias och bilade upp mot Golan. Jag sa till mina vänner: "Vi skall bila längs gränsen och köra så nära taggtråden vi kan." Denna gång var det, som så ofta förr, nya skärmytsning mellan Syrien och Israel. Syrien hade fört fram raketer i Bekaa-dalen i Libanon och Israel körde upp mängder av stridsvagnar på högplatån för att snabbt kunna ingripa. Vi kom alltså blanda på grusvägen, såg taggtråden och Syrien på höger sida och på vänster sida tält, israeliska soldater samt stridsvagnar i mängd. Jag tyckte allt var mycket intressant -- men helt plötsligt stod vi öga mot öga med bistra israeliska soldater.

"Vad gör ni här?" frågade de.

"Vi är på väg till Banias", sa jag.

"Men här får ni inte vara, det är **förbjudet!**"

Jag insisterade på att vi nog kört fel och var på väg till Banias. Och efter lite palaver fick vi fortsätta. Men ännu en gång blev vi stoppade av israelisk militär -- och fick fortsätta.

Så kom vi fram till **Banias**. Varför skulle vi absolut dit? Jo, Banias är en mycket viktig plats, som omnämns i Bibeln. På Jesu tid hette den **Caesarea Filippi**.

24 Men innan jag går in på den bibliska berättelsen vill jag beskriva hur platsen nu ser ut. Det är en

underbart vacker plats vid en Jtlöpare av Hermons klippor. När man kommer fram till berget ser man den höga klippan, som reser sig lodrätt flera tiotal meter. Vattnet strömmar rakt ut från bergets fot och bilda en underbar spegeldamm. När man går runt dammen och kommer intill berget finner man inhuggna absider med avgudabilder, sannolikt från romersk tid. Man här finns också rester av grekiska gudar. Tyvärr är bilderna skadade -- endast rester finns kvar. B.l.a. finns här fragment av skogsguden **Pan**. Eftersom araberna har svårt att uttala bokstaven "P" utan i stället säger "B" (Jfr. arabiska Baluzi i stället för Pelusium; red anm.) kallas platsen Banias (Pans plats). Jag vill rekommendera ett besök i Banias. Terrängen runt om är som en lustgård. Här finns också möjlighet till picknick. Ofta på helgdagarna gör befolkningen dagsturer hit för att njuta av naturen och äta gott. Banias är nationapark. Res dit.

Men nu skall vi gå tillbaka i historien -- den tid, när platsen kallades **Caesarea Filippi**. Varför namnet? Under Jesu tid var hela området ockuperat av Rom. **Filippus** (jude), som var romersk landshövding över denna del av landet, lät bygga ett vitt marmortempel på den höga klippan. Templet byggde han till kejsarens ära. Inne i templet fanns en byst av kejsaren. Man kunde böja sig i vördnad -- för att inte säga tillbe -- för honom. Ordet **Caesar** var egentligen en titel -- orden **kejsar** och **tsar** kommer från detta ord. Men landshövding Filippus ville också ha sitt namn med. Därför kallades platsen **Caesarea Filippi**.

Det var inför denna klippa Jesus en gång stod med sina lärjungar och ställde frågan: "...och ni, vem säger ni att jag är?"

Aposteln Petrus svarade:

"Du är Messias!" (Mark. 8:29)

Golan-badens i vår tid som ytterst betydelsefull och skyddas därför genom stor insats av stridsvagnsförband med hög beredskap samt flitig övningsverksamhet. I trakten av Hermonmassivet är dock terrängen mindre lämplig för pansar.

Bildskören

Oversläende staty föreställer Julius Caesar. Roms härskare med titeln Imperator, överbefälhavare. Han försågs -- egentligen först efter sin död -- med kejsarattitel av sin efterträdare och styvson Octavianus / Augustus.

När jag en dag stod vid klippan och såg resterna av avgudabilderna samt föreställde mig templet (det är borta sedan flera hundra år) och tänkte på Jesus och Petrus, fick orden en ny dignitet. Här bland avgudabilderna och kejsarkulten bekräftas budskapet att Jesus är större än avgudar och kejsare. De är borta -- men Jesus och hans budskap lever kraftigare i vår värld än någonsin. Kyrkohistorikerna uppskattar att ca 75 000 människor varje dag kommer till tro på Jesus -- få i Sverige -- men mängder i andra delar av världen. Detta är alltså platsen **Caesarea Filippi** eller som den nu heter, **Banias**. Har Du möjlighet, gör gärna ett besök till denna idylliska rekreationsplats.

Här i den norra delen av Israel ligger alltså den lilla orten Metulla, som jag tidigare omnämnt. En dryg halvmil söderut ligger **Kiryat Shimona**. Det är Israels nordligaste stad och ofta har vi under Libanonkriget hört i radio om hur staden varit utsatt för raketanfall från Libanon. Kommer man till Kiryat Shimona får man reda på att befolkningen när som helst är beredd att gå till skyddsrummen -- för helt plötsligt kan flyglarmet yla. Men hur livet än gestaltar sig i dessa bygder är det värt ett besök att resa dit. Nästa tur i mina strövtåg skall vi ta oss in i både Syrien och Libanon. Än finns det mängder att uppleva.